

Prima instanță: Judecătoria Centru mun. Chișinău
Judecător: A. Catană
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Traciuc, G. Dașchevici, V. Negru

Dosarul nr. 2rac-248/16

DECIZIE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Iuliana Oprea, Mariana Pitic
Nicolae Craiu, Ion Druță

examinând recursurile declarate de către:

- Ministerul Finanțelor;
- Camera de Licențiere,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Tantal-Grup” împotriva Camerei de Licențiere și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Chistruga Zinaida și Fetescu Adrian, cu privire la repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, prin care au fost admise apelurile declarate de Camera de Licențiere și Ministerul Finanțelor, a fost casată parțial hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012,

c o n s t a t ă

La 30 octombrie 2007, SRL „Tantal-Grup” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Camerei de Licențiere, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor privind repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în perioada de la 18 decembrie 2000 până la 07 decembrie 2005, SRL „Tantal-Grup” a dispus de licența seria A MMII nr. 016311 pentru practicarea activității particulare de pază.

La 06 decembrie 2005, Camera de Licențiere a adoptat decizia nr. 4246 prin care s-a dispus retragerea licenței SRL „Tantal-Grup”.

Menționează reclamantul că, la 13 ianuarie 2006, SRL „Tantal-Grup” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind anularea deciziei Camerei de Licențiere nr. 4246 din 06 decembrie 2005.

Astfel, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2006, acțiunea a fost respinsă ca nefondată, însă prin decizia Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție din 14 iunie 2006 a fost

admis recursul declarat de către SRL „Tantal-Grup”, a fost casată hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2006, pricina fiind remisă spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

După rejudecarea pricinii, prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2006, acțiunea a fost admisă, s-a dispus anularea deciziei Camerei de Licențiere nr. 4246 din 06 decembrie 2005 ca fiind ilegală și contrară legii.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 decembrie 2006, a fost respins recursul declarat de către Camera de Licențiere și s-a menținut hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2006.

Menționează reclamantul că, pe parcursul judecării cauzei în fond și în recurs, SRL „Tantal-Grup” nu a solicitat adjudecarea pagubei concomitent cu anularea actului administrativ, deoarece la acel moment nu era cunoscută exact întinderea acesteia. Pentru stabilirea exactă a întinderii pagubei reclamantul a solicitat efectuarea unei evaluări din partea unui auditor independent.

Astfel, indică reclamantul că, potrivit raportului din 07 septembrie 2007, efectuat de auditorul independent Malaireu Maria, rezultă că, venitul ratat al SRL „Tantal-Grup” pentru perioada întreruperii activității de prestare a serviciilor de pază de la 06 decembrie 2005 pînă la 27 decembrie 2006, constituie 5 343 701 lei.

Pentru efectuarea raportului de audit a achitat onorariul în mărime de 1 000 dolari SUA.

Menționează că, prin acțiunile ilegale ale Camerei de Licențiere i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 5 343 701 lei, suma care include și costul de estimare a întinderii pagubei (întocmirea raportului de audit).

Susține reclamantul că, în urma retragerii licenței pentru practicarea activității particulare de pază, clienții au desfăcut contractele de prestări servicii și au încheiat contracte similare cu alte agenții de pază, iar după reluarea activității nu au putut să-și recapete clienții, înregistrând astfel pierderi.

La fel, menționează că prin acțiunile ilegale ale Camerei de Licențiere a fost lezată reputația profesională a societății, fiindu-i creată imaginea publică de companie implicată în activități ilegale, iar datorită mediatizării tendențioase a acestui caz de către autoritățile de stat, cea mai mare parte a clienților nu au mai dorit să încheie noi contracte după pronunțarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 27 decembrie 2006.

Consideră că, în temeiul art. 1404 din Codul civil, autoritatea publică urmează să-i repare prejudiciul material cauzat prin emiterea unui act administrativ ilegal.

Solicită reclamantul SRL „Tantal-Grup”, încasarea de la Camera de Licențiere în beneficiul său suma de 5 343 701 lei cu titlu de daune materiale, 11260 lei cheltuieli de judecată.

Prin hotărîrea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 11 martie 2010, s-a încasat din contul Camerei de Licențiere a RM în beneficiul SRL „Tantal-Grup” 5 343 701 lei cu titlu de venit ratat, 11 260 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru efectuarea raportului de audit, 10 000 lei cheltuieli pentru asistență juridică și 160 311 lei taxa de stat, prin intermediul Ministerul

Finanțelor RM. Pretențiile cu privire la încasarea prejudiciului în mod solidar de la Ministerul Finanțelor s-au respins (f.d. 185-187 vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Economică din 18 mai 2010, au fost respinse cererile de apel depuse de Ministerul Finanțelor și Camera de Licențiere și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 11 martie 2010 (f.d. 205-207 vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 11 noiembrie 2010, au fost admise recursurile declarate Ministerul Finanțelor și Camera de Licențiere, s-a casat decizia Curții de Apel Economice din 18 mai 2010 și hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 11 martie 2010, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Judecătoria Centru mun. Chișinău după competență (f.d. 259-264 vol. I).

Pentru a decide astfel instanța de recurs a reținut că, instanțele inferioare au interpretat și aplicat incorect normele de drept procedural ce reglementează competența generală. S-a menționat că, prezentul litigiu nu are proveniența din relații economice, obiect al prezentului litigiu sunt pretențiile consecințe ale exercitării unor atribuții de administrare a unui domeniu public de către un organ abilitat, or asemenea relații nu pot fi considerate ca economice. Astfel, litigiul este de competența instanțelor de drept comun.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 09 februarie 2011, au fost atrași în proces în calitate de intervenienți accesorii din partea pârâtului Chistruga Zinaida și Fetescu Adrian (f.d. 23 vol. II). S-a reținut că, decizia Camerei de Licențiere nr. 4246 din 06.12.2005 de retragere a licenței SRL „Tantal-Grup” cu seria A MMII nr. 016311 din 18.12.2000 pentru activitatea particulară de pază, a fost semnată de vice directorul general al Camerei de Licențiere, de atunci, Adrian Fetescu, iar Chistruga Zinaida era director general al Camerei de Licențiere.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 04 aprilie 2011, a fost respins demersul Camerei de Licențiere privind numirea expertizei contabile, ca fiind neîntemeiat (f.d. 33 vol. II).

Prin cererea suplimentară din 13 februarie 2012, reclamantul SRL „Tantal-Grup” a solicitat încasarea de la Camera de Licențiere și Ministerul Finanțelor prejudiciului material în mărime de 5 343 701 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 1 972 923, 69 lei, cheltuielile de judecată în sumă de 21 260 lei și taxa de stat în mărime de 160 311 lei (f.d. 53 vol. II).

În motivarea cererii suplimentare reclamantul a indicat că, în temeiul art. 60 alin. (2) CPC RM și practicii Curții Europene a Drepturilor Omului la calcularea prejudiciului material rezultat din nerespectarea termenului rezonabil la judecarea unei cauze, reclamantul majorează pretențiile sale în valoarea dobânzii legale calculate conform art. 619 CPC RM, ce constituie 1 972 923,69 lei (tabelul de calcul anexat f.d. 54-55 vol. II).

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012, s-a încasat de la Camera de Licențiere prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul SRL „Tantal-Grup” suma de 7 498 195 lei, constituită din 5 343 701 lei venitul ratat, 1 972 923 dobândă de întârziere, 11 260 lei cheltuieli suportate

pentru efectuarea raportului de audit, 10 000 lei cheltuieli suportate pentru asistență juridică și 160 311 lei taxa de stat (f.d. 105-108 vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2012, au fost admise cererile de apel depuse de Ministerul Finanțelor și Camera de Licențiere, a fost casată hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012, în partea încasării dobînzii de întîrziere în sumă de 1 972 923, 69 lei și în această parte s-a emis o nouă hotărîre prin care cerința SRL „Tantal-Grup” cu privire la încasarea dobînzii de întîrziere s-a respins ca neîntemeiată. În rest hotărîrea primei instanțe a fost menținută (f.d. 126-129 vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 19 decembrie 2012, au fost admise recursurile declarate de Camera de Licențiere și Ministerul Finanțelor, a fost casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2012, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 295-299 vol. I).

Pentru a decide astfel instanța de recurs a reținut că, instanța de apel a examinat pricina în lipsa probei reclamate – concluziei unei expertize contabile ce ar permite constatarea venitului real ratat de către SRL „Tantal Grup” în perioada întreruperii activității de prestare a serviciilor de pază, ceea ce constituie o încălcare a principiului „egalității armelor”, or Camera de Licențiere a solicitat efectuarea unei expertize contabile, prima instanță respingând demersul dat a admis acțiunea luând la bază raportul de audit din 07.12.2007 prezentat de către SRL „Tantal Grup”.

La rejudecarea pricinii, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 27 martie 2013, a fost admisă cererea Camerei de Licențiere și cererea SRL „Tantal Grup” și a fost numită pe dosar o expertiză judiciară contabilă, efectuarea căreia a fost pusă în sarcina Centrului Național de Expertize Judiciare al MJ RM, s-a menționat că înainte de a începe expertiza de somat experții de răspunderea penală pentru prezentarea cu bună-știință a unui raport de expertiză fals (f.d. 13-15 vol. VIII).

În sarcina experților s-au pus următoarele întrebări:

1. Care au fost veniturile SRL „Tantal Grup”, raportate la bugetul de stat, reieșind din rapoartele anuale în 3 ani precedenți (emiterii deciziei de retragere a licenței 2004 - 2005) prezentat la organele fiscal ?

2. Care este eventualul prejudiciu cauzat SRL „Tantal Grup”, reieșind din perioada de valabilitate restantă a licenței - 12 zile (06.12.2005 - momentul retragerii licenței 18.12.2005, termenul limită de valabilitate al licenței), luând în calcul ziua retragerii licenței și termenul de valabilitate al licenței?

3. Care este eventualul prejudiciu cauzat SRL „Tantal Grup” în perioada de timp 06.12.2005 - 27.12.2006?

S-a menționat că, cheltuielile, legate cu rezolvarea întrebărilor nr. 1 și nr. 2 se pun pe seama Camerei de Licențiere, iar cheltuielile legate cu rezolvarea întrebării nr. 3 se pun pe seama SRL „Tantal Grup”.

Potrivit raportului de expertiză nr. 1463 din 22.08.2013, efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare s-a concluzionat (f.d. 21-27 vol. VIII):

La prima întrebare:

-În urma prestării serviciilor de pază, pe anii de activitate 2003, 2004, 2005, SRL „Tantal Grup” a obținut venituri, după cum urmează:

anul 2003 - 4 563 039 lei;

anul 2004 - 5 619 504 lei;

anul 2005 - 6 703 160 lei.

Din cele descrise mai sus reiese, că veniturile în anul 2004 au crescut față de anul 2003 cu 1 056 465 lei sau cu 23% (5619504 lei / 4563039 lei x 100% - 100%), veniturile anului 2005 au crescut față de anul 2003 cu 2 139 656 lei, sau cu 47% (6703160 lei / 4563039 lei x 100% - 100%), iar veniturile anului 2005 față de anul 2004 au cu 1 084 000 sau cu 19% (67031060 lei / 5619504 lei x 100% - 100%).

La a doua întrebare:

-În perioada de activitate 06.12.2005 - 18.12.2005 (momentul retragerii licenței 2005), SRL „Tantal Grup”, nu a obținut pierderi, deoarece întreprinderea a activat și a obținut venituri în urma încheierii contractelor anticipate și de către aceasta, au fost prestate servicii de pază până în luna februarie 2006 (anexa nr 1, 2, 3 la raportul de audit).

La a treia întrebare:

-Reieșind din investigațiile efectuate la prima întrebare, urmează că prejudiciul al întreprinderii SRL „Tantal Grup”, în perioada pentru care i s-a retras licența (06.12.2005 - 27.12.2006), a constituit 5 571 891,58 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014, au fost admise cererile de apel depuse de Ministerul Finanțelor și Camera de Licențiere, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012 în partea încasării de la Camera de Licențiere prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 1 972 923,69 cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 11 260 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii, fiind emisă hotărâre nouă în partea dată prin care, s-au respins pretențiile SRL „Tantal Grup” privind încasarea de la Camera de Licențiere prin intermediul Ministerului Finanțelor a sumei de 1 972 923,69 lei cu titlu de dobândă de întârziere și a sumei de 11 260 lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii. În rest hotărârea s-a menținut (f.d. 98-107 vol. VIII).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 25 iunie 2014, au fost admise recursurile declarate de Camera de Licențiere și Ministerul Finanțelor, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 147-153 vol. VIII).

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut faptul că, la pronunțarea deciziei Curții de Apel Economice din 18 mai 2010 în pricina dată a participat judecătorul Eugen Clim (f.d. 205-207 vol. I). Ulterior la pronunțarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 februarie 2014 în pricina dată, în mod repetat a luat parte judecătorul Eugen Clim (f.d. 98-107 vol. VIII), ceea ce vine în contradicție cu normele procedurale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014, s-au admis cererile de apel depuse de Ministerul Finanțelor și Camera de Licențiere, s-a

casat parțial hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 05 mai 2012 în privința cerințelor patrimoniale și s-a emis o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de SRL „Tantal Grup”. S-a încasat de la Camera de Licențiere în beneficiul SRL „Tantal-Grup” prejudiciul material cu titlu de venit ratat în valoare de 5 343 701 lei, 11 260 lei cu titlu de cheltuieli pentru expertiză și 160 311 lei cu titlu de taxă de stat. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. Pretențiile înaintate către Ministerul Finanțelor au fost respinse. (f.d. 190-197 vol. VIII).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 iunie 2015, a fost admis recursul declarat de Camera de Licențiere, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 29 octombrie 2014, cu remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d. 242-250 vol. VIII).

Pentru a decide astfel, instanța de recurs a reținut că, instanța de apel, nu a stabilit cu certitudine dacă SRL „Tantal Grup” a întreprins careva acțiuni în vederea înlăturării prejudiciului prin drepturile rezervate de lege și anume în temeiul art. 174 CPC, art. 21 din Legea contenciosului administrativ, asigurarea acțiunii prin solicitarea suspendării actului administrativ contestat. Or, potrivit art. 1404 alin. (3) Cod civil, obligația de reparare a prejudiciului nu se naște în măsura în care cel prejudiciat a omis, cu intenție ori din culpă gravă, să înlătore prejudiciul prin mijloace legale. Astfel, reclamantul a dispus de mijloace legale de a minimaliza prejudiciul.

A reținut instanța de recurs și faptul că, potrivit art. 21 alin. (6) din Legea privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător nr. 451 din 30.07.2001 (conform modificărilor introduse prin Legea nr. 1179 din 28.06.2002, în vigoare până la 14.12.2007), titularul de licență căruia i s-a retras licența poate să depună o nouă cerere de eliberare a licenței pentru același gen de activitate doar după expirarea a 6 luni de la data deciziei de retragere a licenței.

În acest context, Colegiul Curții Supreme de Justiție a reținut că, întru elucidarea tuturor circumstanțelor, instanțele de fond, la examinarea pricinii urmau cu certitudine să stabilească și faptul dacă intimatul SRL „Tantal Grup” după expirarea a 6 luni de la data deciziei de retragere a licenței - 06.12.2005, a depus o nouă cerere de eliberare a licenței și, pe cale de consecință, motivele nedepunerii unei astfel de cereri. În legătură cu faptul că SRL „Tantal Grup” avea posibilitatea să depună cerere pentru o nouă licență peste 6 luni de la retragerea licenței și reieșind din prevederile art. art. 610 alin. (4) Cod civil, 1404 alin. (3) Cod civil, urma să se verifice venitul ratat de către acesta pentru perioada 18.12.2005 - 18.06.2006, prin verificarea activității firmei în această perioadă, data încetării contractelor încheiate, achitățile efectuate de clienți la data încetării contractelor, modul în care s-au sistat contractele.

A reținut instanța de recurs și faptul că, raportul de audit întocmit de SC „ARL & Business Consulting” SRL, nu reprezintă valoarea unei probe veritabile și credibile în sensul art. 148 alin. (1) CPC, iar din conținutul raportului de expertiză nr. 1463 din 22.08.2013, efectuat de către Centrul Național de Expertize Judiciare, rezultă că, expertul s-a limitat doar la analiza

raportului de audit și nu a făcut propriile cercetări.

Drept consecință, Colegiul a conchis că instanța de apel nu a determinat definitiv întinderea prejudiciului, obiectul probațiunii și circumstanțele ce urmas a fi probate.

În cadrul rejudecării pricinii, la 16 septembrie 2015, reprezentantul SRL „Tantal Grup” avocatul Bivol Andrei a depus cerere prin care a solicitat ordonarea expertizei judiciare contabile repetate (f.d. 11-14 vol. IX). Iar, la 07 octombrie 2015, a solicitat retragerea cererii de efectuarea expertizei judiciare contabile repetate (f.d. 22 vol. IX).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, s-au admis cererile de apel depuse de Ministerul Finanțelor și Camera de Licențiere, s-a casat parțial hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012 în partea încasării dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, fiind pronunțată o nouă hotărâre în partea dată prin care:

-S-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de SRL „Tantal-Grup” împotriva Comisiei de Licențiere a RM și Ministerului Finanțelor al RM, intervenient accesoriu Fetescu Andrei, privind încasarea dobânzii de întârziere în sumă de 1 972 923,69 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 11 260 lei;

-În rest, hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012 s-a menținut.

Nefiind de acord cu decizia menționată, la 18 aprilie 2016, în termenul prevăzut de lege, Ministerul Finanțelor al RM a declarat recurs, solicitând admiterea recursului, casarea în parte a hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012 și a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, cu excluderea sintagmei „prin intermediul Ministerului Finanțelor” din dispozitivul acesteia.

În motivarea recursului recurentul a indicat că atât decizia instanței de apel cât și hotărârea primei instanțe, sunt ilegale și neîntemeiate, or răspunderea pentru prejudiciul rezultat din acțiunile ilicite intervine în exclusivitate în sarcina autorității care a dispus retragerea licenței.

La 02 iunie 2016, recurs a declarat și Camera de Licențiere a RM, solicitând casarea deciziei instanței de apel, în partea prin care s-a încasat din contul Camerei de Licențiere a RM în beneficiul SRL „Tantal-Grup” prejudiciul material sub forma de venit ratat în sumă de 5 343 701 lei și a taxei de stat în sumă de 160 311 lei.

În motivarea recursului, cu reiterarea argumentelor de fapt și de drept invocate pe parcursul examinării cauzei, recurentul a indicat că actele judecătorești contestate, sunt ilegale și neîntemeiate, fiind emise cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

În acest sens a fost indicat că instanța de apel nu a determinat definitiv întindere prejudiciului, obiectul probațiunii și circumstanțele ce urmas a fi probate. Totodată, s-a menționat că instanțele inferioare nu și-au argumentat soluția cu probele aflate la dosar, în acest sens fiind invocat Raportul de expertiză nr. 1463 din 22 august 2013 a CNEJ care arată cât se poate de cert că prejudiciul pretins de SRL „Tantal Grup” nu a avut loc în perioada 06.12.2005-

18.12.2005, deoarece întreprinderea a activat și a obținut venituri până în luna februarie 2006.

A mai subliniat recurentul că instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că valabilitatea licenței retrase urma să expire peste 12 zile din momentul retragerii acesteia -18 decembrie 2005, respectiv perioada în care a fost lipsită de dreptul de a activa SRL „Tantal Grup” este începând cu 06.12.2005 până la 18.12.2005.

Totodată s-a mai invocat de către recurent și faptul că SRL „Tantal Grup” nu s-a folosit de dreptul său și nu a solicitat ridicarea unei alte licențe nici până la retragerea licenței la 06.12.2005, și nici ulterior retragerii, respectiv solicitările de compensare a careva prejudicii este absolut neîntemeiată în situații în care agentul economic nici nu a intenționat să activeze în continuare.

Conform art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Având în vedere că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa Camerei de Licențiere a RM la 29 martie 2016 (f.d. 68 vol. IX), cât și faptul că potrivit cererii de recurs copia deciziei motivate a instanței de apel a fost recepționată și înregistrată la Camera de Licențiere la 05 aprilie 2016 sub nr. 1029 (f.d. 86 vol. IX), recursul înaintat de Camera de Licențiere a RM se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) CPC, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 august 2016, recursurile au fost declarate admisibile.

La 13 septembrie 2016, SRL „Tantal Grup” a prezentat referință, solicitând respingerea recursului declarat de Camera de Licențiere ca inadmisibil și neîntemeiat, cu menținerea în vigoare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016.

Examinând argumentele invocate în cererile de recurs în raport cu materialele cauzei și referința prezentată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Finanțelor al RM urmează a fi respins iar recursul declarat de Camera de Licențiere urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012 și deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 și emiterea unei hotărâri noi de admitere parțială a cererii de chemare în judecată depuse, din considerentele ce urmează:

Potrivit art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Cu referire la recursul declarat de către Ministerul Finanțelor al RM, și argumentele privind ilegalitatea atragerii sale în proces, Colegiul menționează că, potrivit art. 7 alin. (1) din Legea RM nr. 451 din 30.07.2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător, Camera de Licențiere este un organ public de specialitate în subordinea Ministerului Economiei, care are statut de persoană juridică.

În conformitate cu prevederile art. 6 alin. (89) din HG nr. 1265 din 14.11.2008 cu privire la reglementarea activității Ministerului Finanțelor, pentru realizarea funcțiilor de bază ce îi revin, Ministerul reprezintă în instanțele judecătorești interesele bugetului de stat.

Potrivit prevederilor art. 33 alin. (4) al Legii privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr. 847 din 24.05.1996 (în vigoare la data adresării), nici o autoritate publică nu poate efectua cheltuieli fără autorizația semnată de ministrul finanțelor sau de persoana autorizată din Ministerul Finanțelor.

În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (1) din aceeași lege executarea bugetului de stat se efectuează de Ministerul Finanțelor.

Prin urmare, chemarea în justiție a Ministerului Finanțelor în calitate de copârât alături de autorul prejudiciului este corectă, iar instanțele inferioare corect au decis încasarea prejudiciului din contul Camerei de Licențiere prin intermediul Ministerului Finanțelor. Respectiv recursul Ministerului Finanțelor al RM urmează a fi respins ca fiind neîntemeiat.

Cu referire la recursul declarat de către Camera de Licențiere, Colegiul menționează că acesta urmează a fi admis, din considerentele ce urmează:

Potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice eliberat de ÎS „Camera înregistrări de Stat”, SC „Tantal-Grup” SRL a fost înregistrată la Camera înregistrării de Stat la 22 noiembrie 2000 (f.d. 13 vol. I).

La data de 18 decembrie 2000, Camera de Licențiere a eliberat SC „Tantal-Grup” SRL licența seria A MMII nr. 016311, valabilă până la 18 decembrie 2005 (f.d. 14 vol. I).

Potrivit licenței menționate, genul de activitate al SC „Tantal-Grup” SRL constituia activitate particulară de pază.

La data de 06 decembrie 2005, Camera de Licențiere din Republica Moldova a emis decizia nr. 4246, prin care a retras societății intimat licența cu seria A MMII nr. 016311 privind desfășurarea genului de activitate - activitate particulară de pază. SC „Tantal-Grup” SRL a fost obligată să restituie formularul licenței eliberate în termen de 10 zile (f.d. 17 vol. I).

SC „Tantal-Grup” SRL nefiind de acord cu decizia Camerei de Licențiere prin care i-a fost retrasă licența, s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind anularea deciziei respective.

În acest sens, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2006, decizia Camerei de Licențiere a RM nr. 4246 din 06 decembrie 2005 a fost anulată ca ilegală în fond și contrară legii (f.d. 27-29 vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 decembrie 2006, recursul declarat de Camera de Licențiere a fost respins cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2006 (f.d. 30-33 vol. I).

Astfel, SC „Tantal-Grup” SRL a invocat că, din cauza retragerii neîntemeiate a licenței, pe perioada 06.12.2005 - 27.12.2006 a fost întreruptă activitatea de prestare a serviciilor de pază, prin ce i-a fost cauzat un prejudiciu material, format din venitul ratat și dobânda de întârziere.

Colegiul menționează că în susținerea solicitărilor cu referire la cuantumul prejudiciului suportat în urma retragerii ilegale a licenței, SC „Tantal-Grup”

SRL a contractat cu „ATL Business Consulting” SRL efectuarea unui raport de audit prin care să fie evaluat *„venitul ratat pentru serviciile de pază al SC „Tantal-Grup” SRL – pe perioada întreruperii activității de prestare a serviciilor de pază din motivul retragerii licenței”* (f.d. 38 vol. I).

Astfel, potrivit rezultatelor raportului de audit respectiv, *venitul ratat* al SC „Tantal Grup” SRL pe perioada întreruperii activității de prestare a serviciilor începând cu 06 decembrie 2005 până la 27 decembrie 2006, a constituit suma de 5 343 701 lei (f.d. 37-74 vol. I).

Totodată, Colegiul menționează că în acest sens, prin încheierea instanței de apel din 27 martie 2013, a fost dispusă efectuarea de către Centrul Național Expertize Judiciare al MJ RM a unei expertize judiciare, experților fiind puse următoarele întrebări:

1. Care au fost veniturile SRL „Tantal Grup”, raportate la bugetul de stat, reieșind din rapoartele anuale în 3 ani precedenți (emiterii deciziei de retragere a licenței 2004-2005) prezentat la organele fiscale?

2. Care este eventualul prejudiciu cauzat SRL „Tantal Grup”, reieșind din perioada de valabilitate restantă a licenței - 12 zile (06.12.2005 - momentul retragerii licenței 18.12.2005, termenul limită de valabilitate al licenței), luând în calcul ziua retragerii licenței și termenul de valabilitate al licenței?

3. Care este eventualul prejudiciu cauzat SRL „Tantal Grup” în perioada de timp 06.12.2005 - 27.12.2006?

În consecutivitatea întrebărilor înaintate de către instanță, Colegiul reține că experții au ajuns la următoarele rezultate:

La prima întrebare: *„Examinând materialele dosarului civil și rapoartele financiare prezentate spre investigații, pentru perioada de activitate 2003-2005, expertul a constatat, că SRL „Tantal Grup” a obținut venituri în urma prestării serviciilor pe anii 2003, 2004, 2005, după cum urmează :*

- în anul 2003 -4 563 039 lei;
- în anul 2004-5 619 504 lei;
- în anul 2005 - 6 703 160 lei.”

La cea de a doua întrebare: *„În perioada de activitate 06.12.2005 18.12.2005 (momentul retragerii licenței 18.12.2005), SRL „Tantal Grup”, nu a obținut pierderi, deoarece întreprinderea a activat și a obținut venituri în urma încheieri contractelor anticipate și de către aceștia, au fost prestate servicii de pază până în luna februarie 2006 (vezi anexa nr. 1,2,3 la raportul de audit).”*

La cea de a treia întrebare: *„Reieșind din investigațiile efectuate la prima întrebare, urmează că prejudiciul cauzat întreprinderii SRL „Tantal Grup”, în perioada pentru care i s-a retras licența (06.12.2005-27.12.2006), a constituit 5 571 891,58 lei.”*

Totodată, Colegiul reține că reclamantul-intimat SRL „Tantal Grup” și-a întemeiat pretențiile privind repararea prejudiciului pe prevederile art. 1404 alin. (1) și art. 1416 Cod civil al RM.

Astfel, potrivit prevederilor art. 1404 alin. (1) Cod civil al RM, *„Prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană*

cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.”

Conform prevederilor art. 1416 Cod civil al RM,

(1) Instanța de judecată stabilește felul despăgubirii în funcție de circumstanțe. Ea va lua hotărâre diferită de cererea păgubitului numai din motive întemeiate.

(2) Instanța de judecată, adoptând hotărâre cu privire la reparația prejudiciului, obligă autorul prejudiciului să pună la dispoziție un bun de același gen și de aceeași calitate, să repare bunul pe care l-a deteriorat ori să compenseze integral prin echivalent bănesc prejudiciul cauzat.

(3) Instanța de judecată stabilește cuantumul reparației prin echivalent bănesc în funcție de întinderea prejudiciului de la data pronunțării hotărârii. Persoana vătămată poate cere despăgubiri suplimentare pentru prejudiciul care a apărut după pronunțarea acestei hotărâri.

(4) Repararea prejudiciului prin echivalent bănesc se face prin încasarea unei sume globale în folosul persoanei vătămate sau prin stabilirea unei redevențe. În cazul în care se stabilește o redevență, debitorul poate fi obligat la depunerea unei garanții.

În acest context legal, raportat la materialele pricinii Colegiul menționează că, SRL „Tantal Grup” este îndreptățită la compensarea prejudiciului cauzat (în cazul probării acestuia) printr-un act administrativ ilegal, și anume actul prin care i-a fost retrasă licența de activitate, din considerentele ce urmează:

Conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 451 din 30.07.2001, privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător (în vigoare la data emiterii deciziei de retragere a licenței) - licența reprezintă „*act oficial, eliberat de autoritatea pentru licențiere, ce atestă dreptul titularului de licență de a desfășura, pentru o perioadă determinată, genul de activitate indicat în acesta, cu respectarea obligatorie a condițiilor de licențiere.*”

Conform prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea nr. 283 din 04.07.2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, activitatea particulară de detectiv și de pază se desfășoară în bază de licență, eliberată, în coordonare cu Ministerul Afacerilor Interne, în modul stabilit de legislație, luând-se în considerare particularitățile stipulate în prezenta lege. Persoanelor fizice și juridice care nu dispun de licență pentru activitatea de detectiv și de pază li se interzice prestarea serviciilor prevăzute la art. (6).

Astfel, Colegiul reține că în cadrul desfășurării activității de prestare a serviciilor (licențiate) de pază, SC „Tantal Grup” SRL avea încheiate o serie de contracte, pe o perioadă nedeterminată, obiectul cărora îl constituia prestarea serviciilor de pază (vol. I - V).

Conform prevederilor art. 733 Cod Civil al RM, contractul nu poate fi altfel rezolvit, reziliat sau revocat decât în temeiuri prevăzute de lege sau prin acordul părților.

În acest sens, Colegiul menționează că emiterea deciziei Camerei de Licențiere nr. 4246 din 06 decembrie 2005 a avut efect direct - imposibilitatea

desfășurării de mai departe de către SC „Tantal Grup” SRL a genului respectiv de activitate, iar cu titlu de consecință și imposibilitatea executării într-un cadru legal a contractelor încheiate cu agenții economici.

Concluzionând la acest capitol, Colegiul reiterează că având în vedere că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2006, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 decembrie 2006, decizia Camerei de Licențiere nr. 4246 din 06 decembrie 2005 a fost recunoscută ca fiind ilegală în fond, emisă contrar legislației și în rezultat a fost anulată, iar legea materială (art. 1404 Cod Civil) prevede expres răspunderea autorității publice pentru prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal, Colegiul menționează că la caz, survine incontestabil răspunderea delictuale a Camerei de Licențiere pentru prejudiciile cauzate prin emiterea ilegală a deciziei nr. 4246 din 06 decembrie 2005.

Totodată, Colegiul reține că de către instanțele inferioare eronat a fost constatată întinderea respectivei răspunderi cât și prejudiciul efectiv suportat de către SC „Tantal Grup” SRL, având în vedere următoarele:

La caz, o circumstanță esențială a pricinii, necesară aprecierii juste și obiective a întinderii prejudiciului, este perioada de timp în care SC „Tantal Grup” SRL a fost în imposibilitate reală de a activa în cadrul legal, cât și perioada în care aceasta a fost în imposibilitate cel puțin de a solicita obținerea unei noi licențe de activitate - consecință directă a faptului retragerii ilegale a licenței.

Colegiul menționează că conform materialelor dosarului, decizia Camerei de Licențiere nr. 4246, prin care s-a retras ilegal licența litigioasă, a fost emisă la data de 06 decembrie 2005, totodată, licența respectivă era valabilă până la data de 18 decembrie 2005 (f.d. 14 vol. I), respectiv, prin acțiunile culpabile a Camerei de Licențiere, SC „Tantal Grup” SRL a fost în imposibilitate reală de a activa pe perioada rămasă de valabilitate a licenței, și anume pe parcursul a 12 zile.

În aceeași ordine de idei, Colegiul menționează că în cazul retragerii licenței, urmare a depistării a careva încălcări în activitatea agenților economici, legislatorul a prevăzut o sancționare indirectă a acestora, și anume sub forma unei limitări a dreptului de a solicita eliberarea unei noi licențe de activitate pe o perioadă de 6 luni din data depunerii la Cameră a licenței retrase.

Astfel, conform art. 21 alin. (6) din Legea nr. 451 din 30.07.2001, privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător (în vigoare la data emiterii deciziei de retragere a licenței), „*Titularul de licență căruia i s-a retras licența poate să depună o nouă cerere de eliberare a licenței pentru același gen de activitate doar după expirarea a 6 luni de la data depunerii la Cameră a licenței retrase, cu excepția cazurilor prevăzute de alte acte legislative.*”

În circumstanțele de fapt și de drept respective, Colegiul constată că consecința directă a retragerii licenței a fost și limitarea dreptului SC „Tantal Grup” SRL de a solicita eliberarea unei noi licențe pe parcursul a 6 luni din data retragerii și indirect, privarea de posibilitatea obținerii unei noi licențe pentru a activa și a-și onora obligațiile contractuale asumate față de clienții existenți.

Totodată, Colegiul constată că după expirarea respectivelor 6 luni, SC „Tantal Grup” SRL nu a valorificat dreptul de a obține o nouă licență. Astfel, argumentele SC „Tantal Grup” SRL precum că nu putea să solicite o nouă licență nici după expirarea acestor 6 luni deoarece premisa care a determinat retragerea licenței - pretinsa implicare a Directorului Gheorghe Stepuleac în activități criminale a continuat să existe, Colegiul le reține ca fiind neîntemeiate din considerentele ce urmează:

Conform art. 11 alin. (3) din Legea nr. 451 din 30.07.2001, privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător (în vigoare la data emiterii deciziei de retragere a licenței) *„(3) Temeiurile privind respingerea cererii de eliberare a licenței sânt: a) neautenticitatea datelor din documentele prezentate de solicitantul de licență; b) neîncadrarea solicitantului de licență, în condițiile de licențiere.”*

Conform art. 55 alin. (1) Cod Civil al RM *„Persoană juridică este organizația care are un patrimoniu distinct și răspunde pentru obligațiile sale cu acest patrimoniu, poate să dobândească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații, poate fi reclamant și pîrît în instanță de judecată.”*

Conform art. 61 alin. (1) și alin. (3) Cod Civil al RM *„(1) Persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin administrator. (3) Raporturile dintre persoana juridică și cei care alcătuiesc organele sale executive sînt supuse prin analogie regulilor mandatului dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel.”*

Astfel, Colegiul menționează că eliberarea licenței urma a fi solicitată de către „Tantal Grup” SRL în calitatea sa de persoană juridică. Respectiv, implicarea lui Gheorghe Stepuleac în calitatea sa de asociat unic și administrator, în careva pretinse activități criminale, nu putea constitui temei de respingere a eliberării unei noi licențe, mai mult ca atât în situația în care unele eventuale încălcări care au constituit temei pentru retragerea licenței anterior, nu pot constitui temei de respingere a acordării unei noi licențe, în situația în care solicitantul întrunește condițiile de licențiere la momentul adresării.

Concluzionând la acest capitol, Colegiul reține că perioada de timp în care SC „Tantal Grup” SRL a fost în imposibilitate reală de a activa într-un cadrul legal, cât și perioada în care aceasta a fost în imposibilitate cel puțin de a solicita obținerea unei noi licențe de activitate urmare a retragerii ilegale a licenței, și implicit perioada pentru care are dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului, este 06 decembrie 2005 (momentul retragerii licenței) până la 06 iunie 2006 (momentul în care a apărut dreptul nevalorificat de obținere a unei noi licențe), adică pe o perioadă de 6 luni.

Cât privește cuantumul prejudiciului efectiv suportat de către reclamant-intimat „Tantal Grup” SRL pe perioada respectivă, și implicit modalitatea de calcul a acestuia, Colegiul menționează următoarele:

La aprecierea acestuia, instanțele inferioare au interpretat eronat prevederile art. 14 alin. (2) și art. 610 alin. (2) Cod civil al RM, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu prevederile art. 14 alin. (2) Cod civil al RM, „Se consideră prejudiciu cheltuielile pe care persoana lezată într-un drept al ei le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului încălcat, pierderea sau deteriorarea bunurilor sale (prejudiciu efectiv), precum și beneficiul neobținut prin încălcarea dreptului (venitul ratat)”.

Totodată, conform art. 610 din Capitolul V al Codului civil RM intitulat „Efectele neexecutării obligației”,

(1) *Despăgubirea pe care o datorează debitorul pentru neexecutare cuprinde atât prejudiciul efectiv cauzat creditorului, cât și venitul ratat.*

(2) *Ratat se consideră venitul care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale.*

(3) *Este reparabil numai prejudiciul care reprezintă efectul nemijlocit (direct) al neexecutării.*

(4) *Despăgubirea nu se extinde asupra prejudiciului care, conform experienței debitorului, nu putea fi prevăzut în mod rațional în cazul unei aprecieri obiective.*

(5) *Dacă neexecutarea obligației este cauzată prin dol, debitorul răspunde și pentru prejudiciul imprevizibil.”*

Astfel, Colegiul reține că, norma legală prin care legiuitorul a definit noțiunea de „prejudiciu” este art. 14 alin. (2) Cod civil al RM, conform căruia „se consideră prejudiciu...beneficiu neobținut prin încălcarea dreptului”. Totodată, Colegiul menționează că legiuitorul, după sintagma „beneficiu neobținut prin încălcarea dreptului” a indicat în paranteze și noțiunea de „venit ratat”. În cele ce urmează va fi analizat raționamentul legiuitorului și diferențele esențiale între aceste două noțiuni, și respectiv aplicabilitatea acestora în speță.

Colegiul reține că o definiție a noțiunii de „venit ratat” se regăsește în prevederile art. 610 alin. (2) Cod Civil al RM aflat în Capitolul V a prezentului cod, intitulat „Efectele neexecutării obligației”. Astfel, legiuitorul reglementând relațiile juridice care ar putea apărea în urma neexecutării obligațiilor, a definit noțiunea de venit ratat ca fiind venitul care ar fi fost posibil în condițiile unui comportament normal din partea autorului prejudiciului în împrejurări normale.

Totodată noțiunea de „venit” a fost definită prin prisma cadrului legal relevant, și de către experți în cadrul Raportul de expertiză nr. 1463 din 22 august 2013 și anume că venitul reprezintă - afluxul global de avantaje economice în cursul perioadei de gestiune, rezultat în procesul activității ordinare a întreprinderii sub formă de majorare a activelor sau diminuare a datoriilor care conduc la creșterea capitalului propriu, cu excepția sporurilor de la contribuțiile proprietarilor întreprinderii. Astfel, Colegiul reține că atât Raportul de audit întocmit de către „ATL Business Consulting” SRL cât și pe Raportul de expertiză nr. 1463 din 22 august 2013, a stabilit venitul care urma să-l obțină „Tantal Grup” SRL și anume afluxul global de avantaje economice.

În acest context, Colegiul reține că norma prevăzută la art. 14 alin. (2) din Capitolul II intitulat „Apariția drepturilor și obligațiilor civile. Exercițarea drepturilor civile” Cod civil al RM este o normă generală, raportată la

prevederile art. 610 alin. (2) din Capitolul V al Codului civil RM intitulat „Efectele neexecutării obligației” care este o normă specială, respectiv prevederile art. 610 alin. (2) care definesc noțiunea de „venit ratat”, urmează a fi aplicate exclusiv în cazurile neexecutării raporturilor obligaționale.

În această ordine de idei, Colegiul menționează că Camera de Licențiere a RM, nu a avut careva raporturi obligaționale cu intimatul „Tantal Grup” SRL, care ar face posibilă survenirea unei răspunderi pentru neexecutarea obligației, și implicit aplicarea prevederilor Capitolul V al Codului civil RM, cu posibilitatea încasării *venitului ratat* definit prin art. 610 alin. (2) Cod Civil al RM.

Astfel, Colegiul reține că în situația în care suntem în prezența unei răspunderi delictuale, și anume răspunderea survenită în urma emiterii unui act administrativ ilegal, prevăzute de art. 1404 alin. (1) Cod civil al RM, prejudiciul urmează a fi stabilit prin aplicarea prevederilor art. 14 alin. (2) Cod civil al RM și anume urmează a fi apreciat *beneficiul neobținut* de către „Tantal Grup” SRL prin încălcarea dreptului acesteia.

În sensul normelor legale și circumstanțelor de fapt analizate, Colegiul reține că la determinarea cuantumului prejudiciului efectiv cauzat, instanțele inferioare și-au întemeiat eronat concluzia atât pe Raportul de audit întocmit de către „ATL Business Consulting” SRL cât și pe Raportul de expertiză nr. 1463 din 22 august 2013, care au apreciat *venitul ratat* al „Tantal Grup” SRL pe perioada retragerii licenței dar nu *beneficiul neobținut* (contrar prevederilor art. 14 alin. (2) Cod civil al RM care prevede dreptul la beneficiul neobținut în cazul răspunderii delictuale)

Respectiv, Colegiul reține că *beneficiu neobținut* în sensul art. 14 alin. (2) Cod civil al RM, care urmează a fi compensat în rezultatul survenirii răspunderii delictuale reprezintă profitul financiar al întreprinderii, constând din diferența dintre veniturile realizate și cheltuielile ocazionate de acestea. Astfel, conform materialelor dosarului, și anume informației Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 17-4-11-3470-2159 din 08.04.2008, SRL „Tantal Grup” a obținut profit până la impozitare în ultimii 5 ani până la retragerea licenței în cuantumurile următoare: anul 2001 - 220 529 lei, anul 2002 - 410 519 lei, anul 2003 - 530 478 lei, anul 2004 - 825 628 lei, anul 2005 - 766 154 lei.

În acest sens, Colegiul consideră că cuantificarea eventualului beneficiu neobținut de către „Tantal Grup” SRL, adică diferența dintre veniturile care urmau a fi realizate și eventualele cheltuieli ocazionate de acestea, este posibilă doar cu o aproximație obiectivă, în situația în care este evidentă imposibilitatea reală de a anticipa, și mai mult, de a cuantifica eventualele cheltuieli care urmau a fi efectuate de către „Tantal Grup” SRL pentru realizarea tuturor obligațiilor față de clienții săi.

Astfel, Colegiul menționează ca va fi o compensare echitabilă a beneficiului neobținut în urma retragerii ilegale a licenței „Tantal Grup” SRL, în cuantumul mediei aritmetice a profitului obținut până la impozitare de către „Tantal Grup” SRL în ultimii 3 ani până la retragerea acesteia, adică $((530\,478 + 825\,628 + 766\,154 \text{ lei}) / 3) = 707\,420,00 \text{ lei}$. Mai mult ca atât, Colegiul menționează că raționamentul respectiv de calcul a fost folosit și de către experți la întocmirea

Raportul de expertiză nr. 1463 din 22 august 2013, și respectiv la calcularea eventualelor venituri (afluxul global de avantaje economice) care urmau a fi încasate de către „Tantal Grup” SRL pe perioada expertizată.

Respectiv, în situația în care s-a stabilit cu certitudine că perioada pentru care „Tantal Grup” SRL are dreptul de a solicita recuperarea prejudiciului este 06 decembrie 2005 până la 06 iunie 2006 (6 luni), iar media aritmetică a profitului obținut până la impozitare de către „Tantal Grup” SRL în ultimii 3 ani a fost de 707 420,00 lei/an, Colegiul concluzionează că prejudiciul efectiv suportat de către aceasta în urma retragerii licenței este de $(707\ 420,00 \text{ lei}/12 \text{ luni}) \times 6 \text{ luni} = 353\ 710 \text{ lei}$.

Cu referire la argumentul Camerei de Licențiere a RM precum că, cererea urmează a fi scoasă de pe rol, deoarece a fost semnată de Gheorghe Stepuleac care din 23 octombrie 2007 nu mai este administratorul și directorul SC „Tantal-Grup” SRL, Colegiul reține că, potrivit extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice, administratorul SC „Tantal-Grup” SRL este Angela Stepuleac. Astfel, potrivit procurii din 27.10.2007, SC „Tantal-Grup” SRL în persoana administratorului Angela Stepuleac a împuternicit pe Gheorghe Stepuleac de a reprezenta interesele SC „Tantal-Grup” SRL în fața instanțelor de judecată, procura fiind valabilă pe un termen de 3 ani, ulterior la data de 22.10.2010 și 18.10.2013 au mai fost perfectate încă două procuri în același sens. Mai mult ca atât, potrivit extrasului, Stepuleac Gheorghe avea calitatea de asociat al SC „Tantal-Grup” SRL cu o cotă parte de 100 %. Prin urmare, cererea de chemare în judecată a fost depusă și semnată de Stepuleac Gheorghe, care avea împuterniciri corespunzătoare, iar toate acțiunile efectuate din numele său în cauza civilă au fost legale.

Colegiul reține că în cererea de chemare în judecată, reclamanta-intimat SC „Tantal Grup”, SRL a solicitat și încasarea unei dobânzii de întârziere.

În acest sens, Colegiul consideră că solicitarea respectivă este neîntemeiată, din considerentele ce urmează:

În conformitate cu art. 619 alin. (1) Cod civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel.

Astfel, dobânda prevăzută la art. 619 Cod Civil, se aplică doar obligațiilor pecuniare și doar în cazul în care obligația nu a fost executată corespunzător în termenul stabilit.

Prin prisma normelor enunțate și reieșind din specificul prezentului litigiu, Colegiul reiterează că la caz, careva raport obligațional purtător de dobândă (art. 619 Cod Civil) între SC „Tantal Grup” SRL și Camera de Licențiere nu a existat.

Mai mult ca atât, dobânda prevăzută de art. 619, pe lângă caracterul compensatoriu, presupune și un caracter de sancțiune și se aplică doar pentru perioada în care debitorul se află în întârziere, adică atunci când este încălcată executarea în termen a obligației.

În acest sens, Colegiul reține că Camera de Licențiere a RM nu a avut careva obligație pecuniară față de intimată și respectiv nu există careva obligații

neexecutate, or, cauzarea prejudiciului material sub formă de beneficiu neobținut prin actul administrativ emis, nu îndreptățește intimata-reclamantă să ceară achitarea dobânzii de întârziere.

Cu referire la cheltuielile de judecată care urmează a fi încasate din contul părții care a pierdut procesul, Colegiul menționează următoarele:

Conform art. 94 alin. (1) CPC, „Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.”

Conform art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Astfel, Colegiul menționează că la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamanta SC „Tantal Grup” SRL a achitat taxa de stat în mărime de 160 311 lei, fapt ce se confirmă prin ordinul de încasare a numerarului (f.d. 2, 3 vol. I), iar pentru asistența juridică de care a beneficiat în prezenta pricină civilă, SC „Tantal Grup” SRL a achitat BAA „Hanganu Tănase și Partenerii” suma de 10 000 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 12 din 25 februarie 2009 (f.d. 169 vol. I).

Totodată, potrivit ordinului de plată nr. 26 din 12 septembrie 2007 (f.d. 34 vol. I), suma de 11 260,63 lei a fost achitată de SC „Tantal Grup” SRL în contul ATL Business Consulting SRL cu titlu de plată a serviciilor de calcul a venitului ratat conform contractului nr. 0207/03 din 11.09.2007.

Cu referire la plata pentru serviciile respective, Colegiul menționează că aceste cheltuieli în mărime de 11 260,63 lei, nu pot fi calificate ca fiind cheltuieli de judecată și respectiv nu urmează a fi compensate prin prisma art. 94 alin. (1) CPC, deoarece SC „Tantal Grup” SRL a contractat ATL Business Consulting SRL pentru efectuarea raportului de audit, anterior depunerii cererii de chemare în judecată respectivă, totodată, nu poate fi pus pe seama pârâtului cheltuielile pe care le-a efectuat reclamantul pentru a cuantifica cerințele sale într-o eventuală cerere de chemare în judecată.

Astfel, conform materialelor pricinii, SC „Tantal Grup” SRL a suportat cheltuieli de judecare a pricinii în valoare de 170 311 lei, legate de achitarea taxei de stat în valoare de 160 311 lei și a cheltuielilor de asistență juridică în valoare de 10 000 lei.

Totodată, Colegiul menționează că în situația în care s-a decis admiterea parțială a cererii SRL „Tantal-Grup” și încasarea cu titlu de prejudiciu cauzat în urma retragerii ilegale a licenței a sumei de 353 710 lei, suma care urmează a fi încasată cu titlu de compensare a cheltuielilor de judecată urmează a fi micșorată proporțional părții admise, respectiv urmează de a fi încasat cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii suma de 11 240 lei.

În acest sens, Colegiul ajunge la concluzia de a casa hotărârea Judecătoriei

Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012 și decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016, și emiterea unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii înaintate de SRL „Tantal-Grup” și încasarea de la Camera de Licențiere prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul SRL „Tantal-Grup” suma de 353 710 lei cu titlu de prejudiciu cauzat în urma retragerii ilegale a licenței și suma de 11 240 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ministerul Finanțelor.

Se admite recursul declarat de Camera de Licențiere.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 și hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 05 martie 2012, emise în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Tantal-Grup” împotriva Camerei de Licențiere și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Chistruga Zinaida și Fetescu Adrian, cu privire la repararea prejudiciului material, se emite o hotărâre nouă după cum urmează:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Tantal-Grup” împotriva Camerei de Licențiere și Ministerului Finanțelor, intervenienți accesorii Chistruga Zinaida și Fetescu Adrian, cu privire la repararea prejudiciului material.

Se încasează de la Camera de Licențiere prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul SRL „Tantal-Grup” suma de 353 710 lei (trei sute cincizeci și trei mii șapte sute zece lei) cu titlu de prejudiciu cauzat în urma retragerii ilegale a licenței și suma de 11 240 lei (unsprezece mii două sute patruzeci lei) cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Iuliana Oprea

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Ion Druță

